

Глосарій: ТЛУМАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ ПРОЄКТУ.

1. Суверенітет особистості

Правовий принцип, що надає цифровій особі повну автономію у цифровому просторі — самостійне управління ідентичністю, власністю, сигналами участі і правами без зовнішнього примусу.

2. Цифрове суспільство

Стихийно сформована спільнота цифрових осіб, машин, інститутів та алгоритмів, що функціонує на принципах свободи, рівності, справедливості та самоорганізації.

3. Цивілізм

Модель міжцивілізаційної взаємодії цифрових особистостей у ЦПП, заснована на принципах громадянських прав (*ius civis*), цифрового суверенітету та технологічної демократії.

4. Цивілітарні потоки / відносини

Тип цифрових взаємин, які виникають як самоорганізовані, поліцентричні зв'язки між цифровими особистостями, засновані на вільному обміні і співпраці.

5. Поліцентричний інститут (ЦПІ)

Цифровий суб'єкт (акаунт) з правом створення сервісів, формування рішень і управління ресурсами в цифровому середовищі, що діє за принципами Е. Острома.

6. Цифрова нейрополіцентрична інституційна платформа (ЦПІП)

Децентралізована система, що об'єднує цифрові інститути, нейроадаптивні алгоритми та цифрове право для організації справедливої взаємодії в мережі.

7. Нейрочейн (Neurochain)

Функціональна одиниця ЦПІП, аналог нейрона: фіксує дії, інтерпретує контекст, перевіряє сигнали, легітимізує рішення.

8. Крос-сигнал (Cross-signal)

Нейромаркер цифрової ідентичності ЦПІП — вектор довіри чи участі, що слугує знаком легітимності й сприяння між суб'єктами.

9. Цифровий контракт (адаптивна функція активації)

Протокол, який є одним із базових сервісів ЦПІП у ЦПП, через який укладаються угоди в реальному часі з урахуванням контексту, стану мережі та цінностей, згідно з принципами UNCITRAL.

10. Цифрове право

Система нейроправових норм і алгоритмів у ЦПП для забезпечення балансу свободи, рівності та справедливості.

11. Цифрова власність

Право володіння цифровими активами: даними, кодами, контентом, інтелектом — з можливістю передавання, захисту і контрагування.

12. Цифрова особа

Інституційно самостійний цифровий суб'єкт (особистість ЦПП) з правами, обов'язками та здатністю діяти у ЦПП.

13. Цифрова валюта ЦПП

Фінансова одиниця для транзакцій у межах цифрового суспільства, забезпечена цифровою власністю.

14. Цифровий суверенітет

Право цифрової особи контролювати свою цифрову присутність, активи, ідентичність і мережеві відносини.

15. Цифрові транзакції

Дії або операції в ЦПП: обмін ресурсами, контрактування, участь у сервісах.

16. Патерн

Повторювана модель цифрової поведінки, котра проявляється як результат взаємодії людини, алгоритмів та культурного контексту.

17. Позаособистісна примусова дія

Невибіркова поведінкова реакція на зовнішні фактори або вбудовані програми, що формує патерни без урядового впливу.

18. Реплікація

Процес відтворення та масштабування патернів, моделей й інститутів у ЦПП для стабільного розвитку мережі.

19. Коротке визначення поліцентричний інститут.

Поліцентричний інститут (ЦПП) — це інститут особи у ЦПП, що надається у особисту власність кожній людині благодійним фондом як базова цифрова структура, яка забезпечує ідентичність, сервісну взаємодію, інструмент отримання базового соціального пасивного доходу та суверенне управління цифровими правами.

20. Поліцентричний інститут (ЦПП)

Поліцентричний інститут (ЦПП) або Digital Polycentric Institute (DPI) — це цифровий акаунт-інститут з базовими сервісами у межах ЦПП, що виконує функцію базового осередку цифрової присутності особистості. ЦПП є інституційною репрезентацією цифрової особи, її автономії, сервісної активності та прав у поліцентричній екосистемі ЦПП.

Структурні характеристики:

- створюється автоматично як базовий акаунт із мінімальним набором сервісів, який передається у безкоштовну власність кожній людині благодійним фондом;
- цифрова особа може доповнювати ЦПП власноруч створеними або ліцензованими сервісами;
- кожна особа володіє принаймні одним унікальним і недоторканим ЦПП, що є цифровим суверенним інститутом особистості.

Правові особливості:

- ЦПП має повну функціональну та юридичну автономію в межах ЦПП;
- інші поліцентричні інститути можуть створюватися цифровою особою або за її ініціативою і використовуються на підставі ліцензій;
- ЦПП є ядром транзакційної, комунікативної та ціннісної взаємодії цифрової особи;

- будь-яке втручання без згоди цифрової особи є порушенням цифрового суверенітету.
Концептуальна основа:
- реалізує принципи поліцентризму Елінора Острома: множинність інститутів, децентралізоване прийняття рішень, координація замість підпорядкування.

21. Автоматизовані системи

Автоматизовані системи — це цифрові інструменти, включаючи програмно-алгоритмічні конструкції (у формі коду, ботів, інтерфейсів, нейроагентів або моделей ШІ) та інші апаратно-програмні комплекси.

Юридично-стилістичне визначення:

1. **Автоматизовані системи** не мають правосуб'єктності та не є учасниками цифрових або юридичних відносин.
2. **Уся відповідальність за дії, рішення та наслідки використання таких систем повністю покладається на відповідну цифрову особу, яка:**
 - створила, ініціювала або активувала відповідну автоматичну систему;
3. У випадку, коли **дії автоматизованої системи відбулися від імені ЦПП (навіть без прямого впливу особи)**, вся юридична та функціональна відповідальність покладається на цифрову особу або групу осіб, яка є або які є власником такого цифрового поліцентричного інституту.
4. Визначення "автоматизованих систем" включає:
 - як програмні (алгоритмічні) форми: штучний інтелект, ML-моделі, скрипти, нейроагенти;
 - так і фізично реалізовані компоненти: апаратні комплекси, сенсорні модулі, роботизовані елементи тощо.

22. Субплатформи ЦПП

Поліцентричний інститут цифрового суспільства, створений на основі отриманої ліцензії для здійснення кооперативної діяльності, реалізації власних або спільних ініціатив у межах Цифрової інституційної платформи (ЦПП), із повним дотриманням принципів свободи, рівності та справедливості.

Ключові ознаки:

- **Правова самостійність:** Субплатформа є окремим поліцентричним інститутом із правосуб'єктністю у межах ЦПП;
- **Функціональна взаємодія:** Забезпечує кооперацію з іншими цифровими особами, субплатформами або Хабом для виконання конкретних завдань;
- **Ліцензійна легітимність:** Діяльність здійснюється на основі публічної або спеціалізованої цифрової ліцензії, що засвідчує прозорість, етичність і технічну відповідність;
- **Адаптивність:** Може створювати власні сервіси, контракти, правила взаємодії, що динамічно адаптуються через інструменти ЦПП;
- **Нейроплатформенне вбудовування:** Працює у нейрополіцентричному середовищі ЦПП з повним доступом до цифрових контрактів, крос-сигналів, нейрочейн-механізмів і цифрової валюти.

23. Цивілізм

Філософсько-правова концепція устрою цифрового суспільства, заснована на праві кожної цифрової особи на невідчужувану ідеальну частку в спільній цифровій власності, що формується в межах Цифрової інституційної платформи (ЦІП). Це право реалізується через соціальний пасивний дохід, який забезпечує справедливий, децентралізований та інклюзивний розподіл доходів без посередництва держав чи корпорацій.

Ключові ознаки Цивілізму в цифровому суспільстві:

1. **Цивілітарна власність:** Власність не є приватною чи державною, а громадянською (цивілітарною) — невідчужувана ідеальна частка у спільному цифровому надбанні, що належить кожному учаснику цифрового суспільства.
2. **Соціальний пасивний дохід як правовий механізм:** Регулярна виплата, яка відображає частку цифрової особи в комерціалізованих продуктах ЦІП (реклама, ліцензії, сервіси, дані, ШІ тощо). Не залежить від трудової активності чи капіталу.
3. **Постсоціалістична трансформація у цифровій формі:** Переносить ідеї правової десоціалізації у цифровий вимір — від націоналізованої власності до цифрової спільної власності, джерела пасивного доходу без централізованого розподілу.
4. **Невідчужуваність права:** Право на соціальний пасивний дохід не може бути продане, передане, конфісковане або анульоване. Закріплене за цифровою особою від моменту реєстрації у ЦІП і діє протягом усього життя.
5. **Децентралізований розподіл:** Виплати здійснюються без посередництва банків, держав чи корпорацій — напряду через інститути ЦІП, забезпечуючи прозорість, довіру, автоматизацію і рівність.

Цивілізм у цифрову добу — це:

Право на дохід із цифрової спільної власності, що належить кожному громадянину цифрового суспільства як персоналізована частка у глобальному цифровому добробуті. Це нова парадигма постсоціалістичної справедливості, що замінює централізоване перерозподілення технологічною, правовою та нейроадаптивною інституціалізацією справедливості.

25. ЦІП у ЦІП

ЦІП у ЦІП — це персоналізований інтерфейс нейропринципів у межах Цифрової інституційної платформи (ЦІП), який забезпечує цифровій особі можливість інтуїтивного й логічного управління своїми правами, сервісами та ціннісною поведінкою. Функціонал ЦІП реалізується через нейрополіцентричні механізми, цифрові контракти, крос-сигнали та субплатформи участі, що створюють децентралізоване середовище для кооперативного управління, прийняття незалежних рішень і генерації цивілітарної осистої цифрової власності.